

Lesson B # 14
Rāmulu Gajavāḍa, Samskṛtam Teacher

क्रियापदानां भविष्यत्काल (लृट् lṛṭ) रूपाणि
kriyāpadānām bhaviṣyatkāla rūpāṇi

(Verbal forms future tense)

गच्छ्, गम् gacch, gam = to go

	S	D	Pl
3 rd P	गमिष्यति gamiṣyati	गमिष्यतः gamiṣyataḥ	गमिष्यन्ति gamiṣyanti
2 nd P	गमिष्यसि gamiṣyasi	गमिष्यथः gamiṣyathaḥ	गमिष्यथ gamiṣyatha
1 st P	गमिष्यामि gamiṣyāmi	गमिष्यावः gamiṣyāvaḥ	गमिष्यामः gamiṣyāmaḥ

पठ् paṭh = to read

3 rd P	पठिष्यति paṭhiṣyati	पठिष्यतः paṭhiṣyataḥ	पठिष्यन्ति paṭhiṣyanti
2 nd P	पठिष्यसि paṭhiṣyasi	पठिष्यथः paṭhiṣyathaḥ	पठिष्यथ paṭhiṣyatha
1 st P	पठिष्यामि paṭhiṣyāmi	पठिष्यावः paṭhiṣyāvaḥ	पठिष्यामः paṭhiṣyāmaḥ

पाठय् pāṭhay = to teach

3 rd P	पाठयिष्यति pāṭhayiṣyati	पाठयितः pāṭhayitaḥ	पाठयिष्यन्ति pāṭhayiṣyanti
2 nd P	पाठयिष्यसि pāṭhayiṣyasi	पाठयिष्यथः pāṭhayiṣyathaḥ	पाठयिष्यथ pāṭhayiṣyatha
1 st P	पाठयिष्यामि pāṭhayiṣyāmi	पाठयिष्यावः pāṭhayiṣyāvaḥ	पाठयिष्यामः pāṭhayiṣyāmaḥ

पत् pat = to fall

3 rd P	पतिष्यति patiṣyati	पतिष्यतः patiṣyataḥ	पतिष्यन्ति patiṣyanti
2 nd P	पतिष्यसि patiṣyasi	पतिष्यथः patiṣyathaḥ	पतिष्यथ patiṣyatha
1 st P	पतिष्यामि patiṣyāmi	पतिष्यावः patiṣyāvaḥ	पतिष्यामः patiṣyāmaḥ

पातय् pātay = will drop (make it fall)

3 rd P	पातयिष्यति pātayiṣyati	पातयिष्यतः pātayiṣyataḥ	पातयिष्यन्ति pātayiṣyanti
2 nd P	पातयिष्यसि pātayiṣyasi	पातयिष्यथः pātayiṣyathaḥ	पातयिष्यथ pātayiṣyatha
1 st P	पातयिष्यामि pātayiṣyāmi	पातयिष्यावः pātayiṣyāvaḥ	पातयिष्यामः pātayiṣyāmaḥ

भव् bhav = to be

1 st P	भविष्यति bhaviṣyati	भविष्यतः bhaviṣyataḥ	भविष्यन्ति bhaviṣyanti
2 nd P	भविष्यसि bhaviṣyasi	भविष्यथः bhaviṣyathaḥ	भविष्यथ bhaviṣyatha
1 st P	भविष्यामि bhaviṣyāmi	भविष्यावः bhaviṣyāvaḥ	भविष्यामः bhaviṣyāmaḥ

क्रिया पदानां भविष्यत्काल विशेष रूपाणि ।

kriyā padānām bhaviṣyat-kāla viśeṣa rūpāṇi

1*	2**	
पिबति pibati	पास्यति pāsyati	drinks, will drink
ददति dadati	दास्यति dāsyati	gives, will give
जानाति jānāti	ज्ञास्यति jñāsyati	knows, will know
शृणोति śṛṇoti	श्रोष्यति śroṣyati	listens, will listen
लिखति likhati	लेखिष्यति lekhiṣyati	writes, will write
मिलति milati	मेलिष्यति meliṣyati	meets, will meet
पश्यति paśyati	द्रक्ष्यति drakṣyati	sees, will see
पृच्छति pṛcchati	प्रक्ष्यति prakṣyati	asks, will ask
त्यजति tyajati	त्यक्ष्यति tyakṣyati	abandons, will abandon
शक्नोति śaknoti	शक्ष्यति śakṣyati	able to, will be able
उपविशति upaviśati	उपवेक्ष्यति upavekṣyati	sits, will sit
उत्तिष्ठति uttiṣṭhati	उत्थास्यति utthāsyati	stands, will stand
गृह्णाति grhṇāti	ग्रहिष्यति grahiṣyati	holds, will hold
नयति nayati	नेष्यति neṣyati	leads, will lead
वसति vasati	वत्स्यति vatsyati	resides, will reside
इच्छति icchati	एषिष्यति eṣiṣyati	likes, will like
नमति namati	नंस्यति naṁsyati	salutes, will salute

1* वर्तमान-कालः vartamānakālah = present tense verb (3rd P singular)

2** भविष्यत् कालः bhaviṣyat-kālah = future tense verb (3rd P singular)

उदाहरणानि udāharaṇāni = Examples

1. सः श्वः गमिष्यति ॥ saḥ śvaḥ gamiṣyati ॥
He will go tomorrow.
2. तौ परश्वः गमिष्यतः । tau paraśvaḥ gamiṣyataḥ ।
They two will go the day after tomorrow.
3. ते प्रपरश्वः गमिष्यन्ति । te praparaśvaḥ gamiṣyanti ।
They will go two days after tomorrow.
4. मम गृहं मम भगिनी आगामि रविवासरे आगमिष्यति ।
mama gṛhaṁ mama bhagini āgāmi ravivāsare āgamiṣyati ।
My sister will come to my house on this coming Sunday.
5. आगामि रविवासरे सर्वे बान्धवाः पुजा महोत्सवार्थं आगमिष्यन्ति ।
āgāmi ravivāsare sarve bāndhavāḥ puja mahotsavārtham āgamiṣyanti ।
All the relatives will come for worship on this coming Sunday.
6. अद्य अस्यां कक्ष्यां संस्कृत सुभाषितानि पठिष्यामः ।
adya asyāṁ kakṣyāyāṁ saṁskṛta subhāṣitāni paṭhiṣyāmaḥ ।
Today in the class we will read *Saṁskṛtam- subhāṣitās*.
7. वसन्तकाले पक्षिणः उत्तरदेशान् प्रति डयमानाः गमिष्यन्ति ।
vasantakāle pakṣiṇaḥ uttaradeśān prati ḍayamānāḥ gamiṣyanti ।
In the spring time, the birds will go towards northern countries flying.
8. दिवा अरण्ये गावः चरन्ति च सायं ग्रामं प्रति आगमिष्यन्ति ।
divā araṇye gāvaḥ caranti ca sāyam grāmaṁ prati āgamiṣyanti ।
During the day, cows graze in the forest and will return towards the village in the evening.
9. अद्य सायणकाले एव पुस्तकानि क्रेष्यामः ।
adya sāyaṅkāle eva pustakāni kṛeṣyāmaḥ ।
This evening only, we will buy the books.

प्रश्नाः praśnāḥ = Questions

अधः आङ्ग्लवाक्यानामनुवादं संस्कृते लिखतु ।

adhaḥ āṅglavākyaṅāmanuvādam saṁskṛte likhatu |

1. We will play ball in the evening.
2. We will read at night.
3. Monday there will be examination.
4. When will we eat?
5. We will go to the city on Sunday for clothes and later will see a movie.

अधः संस्कृत वाक्यानामनुवादं आङ्ग्ल भाषायां लिखतु । adhaḥ saṁskṛta

vākyaṅāmanuvādam āṅgla bhāṣāyāṁ likhatu |

6. हे बाल वर्षासु मा धावतु भवान् भूमौ पतिष्यति ।
he bāla varṣāsu mā dhāvatu bhavān bhūmau paṭiṣyati |
- 7.. आगामि सप्ताहे परीक्षार्थं पठिष्यामि । āgāmi saptāhe parīkṣārtham paṭhiṣyāmi |
8. हे पुत्र भवान् विद्यालतः गृहकार्याणि कदा करिष्यति? वा रात्रौ करिष्यति वा ?
he putra bhavān vidyālataḥ gṛhakāryaṅi kadā kariṣyati? rātrau kariṣyati vā?
9. अद्य रात्रौ नक्षत्राणि न द्रक्ष्यन्ते आकाशः मेघै आवृते ।
adya rātrau nakṣatrāṅi na draḁsyante ākāśaḥ meghai āvṛte |

क्रियापदानि kriyāpadāni = Verbs

क्रीणाति krīṅāti = buys, क्रेष्यति kṛeṣyati = will buy, भवति bhavati = be, भविष्यति bhaviṣyati = will be, खादति khādati = eats, खादिष्यति khādiṣyati = will eat, द्राक्ष्यन्ते draḁsyante = will be seen, आवृते āvṛte = covered,

शब्दसंग्रहः śabdasaṅgrahaḥ = Vocabulary

ह्यः hyaḥ = yesterday, अद्य adya = today, श्वः śvaḥ = tomorrow, परश्वः paraśvaḥ = day after tomorrow, प्रपरश्वः praparaśvaḥ = two days after tomorrow, दिवा divā = day (time), सायम् sāyam = evening, रात्रिः rātriḥ = night , रात्रौ rātrau = at night, बान्धवः bāndhavaḥ = relative, बान्धवाः bāndhavāḥ = relatives, महोत्सवम् mahotsavam = festival celebration, उत्तर uttara = north (post), प्रति prati = towards, कन्दुकः kandukaḥ = ball, वस्त्रम् vastram = cloth, वस्त्राणि vastrāṇi = clothes, अनन्तरम् anantaram = later, वर्षासु varṣāsu = in the rain (pl), वसन्तः vasantaḥ = spring, ग्रीष्म कालः grīṣma kālaḥ = summertime, भूमिः bhūmiḥ = earth, भूमौ bhūmau = on the earth,